

Vård- och omsorgsförvaltningen
Barbara Lundgren

Vård- och omsorgsnämnden

barbara.lundgren@enkoping.se

Utträde ur lokal på Åsundagården

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

1. Vård- och omsorgsnämnden har tagit del av redovisningen och lägger den till handlingarna.
2. Förvaltningen får i uppdrag att säga upp hyreskontraktet på Åsundagården samt gå vidare med nästa steg i processen med tillhörande tidsplan.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden beslutade vid sammanträdet den 24 september 2020, paragraf 72, bland annat att förvaltningen skulle kontakta fastighetsavdelningen för dialog om uppsägning av hyreskontraktet på Åsundagården. Uppdraget skulle redovisas vid sammanträdet i december 2020.

Vård- och omsorgsnämnden har under ärendets gång fått löpande information.

På vård- och omsorgsnämndens sammanträde den 17 december 2020 lämnade förvaltningen en lägesrapport om uppdraget.

Åsundagården har idag 17 lägenheter för omvårdnadsboende placerade på tre olika våningsplan och 5 platser (8 platser innan pandemin) för korttidsvistelse. 8 av lägenheterna är placerade i en loftgång utanför boendet. Parboende är möjligt då alla lägenheter är rymliga.

Fysisk miljö

Boendet är, utifrån dess fysiska utformning, inte optimalt för personer med behov av tät tillsyn och närhet till personal. De som idag beviljas en plats inom särskilt boende för äldre har ofta stora omvårdnadsbehov.

Boendets fysiska utformning är heller inte gynnsamt ur ett arbetsmiljöperspektiv. Utformningen gör att det är svårt att ha överblick över verksamhet och kunder och samverkan mellan medarbetare försvåras. Personalutrymmen, som till exempel personalkontor, är undermåliga och är liksom tvättstugan placerad långt ifrån de boendes lägenheter i källaren.

För tillfället bemannas Åsundagården med två nattpersonal. Utifrån gällande riktlinjer och högre krav från Inspektionen för vård och omsorg, IVO, när det gäller nattbemanning, är förvaltningens bedömning att denna behöver utökas till fyra. Det blir en utökad årskostnad på ca 2,4 miljoner kronor. Även dagtid är det en utmaning att bemanna Åsundagården. Byggnadens utformning kräver, för att uppfylla samtliga krav, en högre bemanning än motsvarande antal platser på ett mer optimalt byggt boende. Verksamheten har under senare år arbetat för att hitta lösningar där en vård och omsorg ges med rätt kvalitet, med hög patientsäkerhet och med ekonomi i balans. Men det är mycket svårt att uppnå ekonomi i balans på ett litet omvårdnadsboende som har boendeplatserna utspridda. En begränsad bemanning ger mindre utrymme till utveckling av verksamhet, vilket även påverkar medarbetarskapet. Generellt sett är det svårt att få ett boende med mindre än ca 55 platser att gå runt ekonomiskt då det finns små möjligheter att få samordningsvinster i verksamheten.

Förvaltningens bedömning utifrån perspektivet fysisk miljö

Det finns inga möjligheter att göra förändringar i den fysiska miljön som motiverar att fortsätta bedriva särskilt boende för äldre i fastigheten Åsundagården. Vid ett eventuellt utträde är det viktigt att förvaltningen har fortsatta möjligheter att samla korttidsplatser på vissa enheter då detta gynnar den typen av verksamhet. Korttidsplatser finns samlat på Björkbackens omvårdnadsboende i kommunens regi idag. Det finns även ett avtal med möjlighet till avrop på korttidsplatser hos olika aktörer i närområdet om kommunens platser inte skulle vara tillräckliga. Den enda utmaning förvaltningen kan se är att kunna erbjuda parboende i tillräcklig omfattning då nybyggda boenden har mindre lägenheter som försvårar möjligheten att bedriva en god vård och omsorg på färre kvadratmeter.

Ekonomi

För 2020 prognosticeras Åsundagården att göra ett minusresultat på ca 1,6 miljoner kronor i förhållande till budget. Boendet har åren 2016-2019 haft minusresultat på mellan 300 tusen kronor och 1,7 miljoner kronor. Eftersom förvaltningen gör bedömningen att verksamheten idag inte uppfyller krav på bemanning torde minuset för 2020 egentligen vara ytterligare ca 3 miljoner kronor.

Eftersom förvaltningen idag har tomma lägenheter som motsvarar antalet lägenheter på Åsundagården är förvaltningens bedömning att en positiv effekthemtagning skulle göras vid ett utträde. De senaste fyra åren har förvaltningen haft kostnader på mellan 1,5 miljoner kronor och 3,4 miljoner kronor för tomhyror. Kostnaden att bedriva särskilt boende för äldre på Åsundagården har under 2020 legat på 611 tusen kronor per plats. Detta kan jämföras med Trögdshemmet som har 20 platser och ligger på en kostnad på 538 tusen kronor per plats. Detta trots att inte heller Trögdshemmet har en optimal fysisk miljö. Snittet i förvaltningen 2020 är 559 tusen kronor per plats. Lägst kostnad per plats

har Orion på 465 tusen kronor och där finns 56 platser som bekräftar de analyser som gjorts och som säger att runt 55 platser är det mest optimala. Det här innebär att Åsundagården ligger 13,5% högre i kostnad än Trögds hemmet och 9,3% högre än snittet. Siffrorna är exklusive lokalhyra.

Förvaltningens bedömning utifrån perspektivet ekonomi

Det finns inget som ur ett ekonomiskt perspektiv motiverar att fortsätta bedriva särskilt boende för äldre i fastigheten Åsundagården. Förvaltningen ser ingen risk att ett utträde på sikt inte skulle ge en positiv effekt på totalen. Under en omställningsfas finns en mindre risk till ökade kostnader beroende på i vilken takt omställningen kan ske. Förvaltningen ser heller ingen risk att ett utträde skulle ge ökade kostnader i form av övertalighet. De medarbetare som idag arbetar på Åsundagården kan erbjudas arbete i andra verksamheter.

Medarbetare

Sjukfrånvaro för 2020, till och med september månad ligger på 13,9%. Det är en knapp ökning jämfört med utfallet för 2019, trots rådande pandemi. Åsundagården har inte haft några större utbrott av covid-19 fram till dags datum. Utfallet för vård- och omsorgsförvaltningen är 9,7% för 2020. Dock kan här jämföras att det är en markant ökning sedan 2019 då utfallet för förvaltningen var 7,9%. Resultaten i de senaste årens medarbetarundersökning visar jämfört med förvaltningen som helhet.

Trots många insatser för att förbättra förutsättningarna för medarbetarna har positiva effekter inte kunnat utläsas i de mätningar som görs. Analyser visar att den fysiska miljön kopplat till, framförallt en begränsad bemanning inte ger möjligheter till förbättringar som förvaltningen vill se.

Förvaltningens bedömning utifrån perspektivet medarbetare

Flera medarbetare i den arbetsgrupp som tjänstgör på Åsundagården har arbetat länge i verksamheten. Det innebär att mycket kompetens finns. Naturligtvis uttrycks en oro för att byta arbetsplats vilket är normalt i en process som denna.

Förutom ovanstående mer mjuka värden ser inte förvaltningen något ur detta perspektiv som motiverar att fortsätta att bedriva verksamhet i fastigheten Åsundagården. Medarbetarna som idag har sin tjänst på Åsundagården kommer att kunna erbjudas tjänster på andra enheter och bidra med sin kompetens för vidare utveckling av förvaltningen. För att minimera oro är delaktighet ett viktigt ledord i förändringsprocesser.

Kund

De kunder som idag har sin lägenhet på Åsundagården har bott där mellan ca 6 månader – 9 år. Tyvärr har förvaltningen svårt att genom enkäter utläsa vad kunderna tycker om verksamheten då det över åren varit allt för låg svarsfrekvens för att vara tillförlitliga siffror. Detta är ett generellt fenomen på mindre enheter. När

det gäller Socialstyrelsen enkät "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" ser resultatet ut enligt följande:

2020 – inget resultat redovisas med anledning av för få svarande (färre än 7 st.)

2019 – inget helhetsresultat redovisas med anledning av för få svarande. Ett par frågor ser vi dock andelen positiva svar på

"Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?" resultat: 100% positiva svar av de som svarat på enkäten

"Brukar du kunna påverka vilka tider du får hjälp?" resultat: 71% positiva svar av de som svarat på enkäten

"Fick du plats på det äldreboende du ville bo på?" resultat: 43% positiva svar av de som svarat på enkäten

"Hur bedömer du ditt allmäntillstånd?" resultat: 29% positiva svar av de som svarat på enkäten

I frågan om allmäntillstånd kan utläsas att många själva bedömer sitt eget allmäntillstånd som sämre. Vilket kan visa på ett stort omvårdnadsbehov.

I frågan om personen som svarat på enkäten fått plats på det äldreboende man ville bo på är det över 50% som inte fått det av de som svarat.

Förvaltningens bedömning utifrån perspektivet kund

Förvaltningens analys av de möjligheter som finns för att arbeta med kvalitetsutveckling för att förbättra arbetet mot kund visar att dessa är sämre på Åsundagården jämfört med andra verksamheter då förutsättningarna inte är optimala. Detta, tillsammans med de resultat som går att inhämta gör att förvaltningen inte ser något som motiverar att ur ett kundperspektiv fortsätta bedriva särskilt boende för äldre i fastigheten Åsundagården. Trots att en flytt medför besvärande omständigheter för kunderna är förvaltningens bedömning att kundernas behov bättre kommer att kunna tillgodoses på ett annat boende där förutsättningarna kring bemanning och fysisk utformning är mer optimalt. Förvaltningens erfarenhet visar att kontinuerlig information, en bra planerad process för flytt och lyhördhet för behov bidrar till att minimera oönskade effekter av en flytt.

Vård- och omsorgsförvaltningens sammanfattande bedömning

Förvaltningens totalbedömning, utifrån de ovan beskrivna perspektiven, är att det inte finns några hinder för ett utträde från fastigheten Åsundagården då det finns positiva effekter inom alla områden.

Den fysiska miljön är inte optimal och det finns inte möjlighet att göra de åtgärder som skulle behövas för att få den miljö som personer med behov av tät tillsyn och närhet till personal kräver.

Det är inte ekonomiskt försvarbart att bedriva särskilt boende för äldre i fastigheten. Både fastighetens utformning samt att det endast finns 17 plus 5 platser driver kostnader för bemanningen på Åsundagården.

Sjukfrånvaron på Åsundagården ligger högt jämfört med snittet i förvaltningen. En god fysisk arbetsmiljö bidrar till en högre frisknärvaro och en god motivation.

Med hänsyn taget till att en flytt medför besvärande omständigheter för kunderna ser förvaltningen att möjligheten att bedriva en god vård och omsorg förbättras efter en flytt till ett särskilt boende för äldre som har bättre förutsättningar än fastigheten Åsundagården.

Från lokalen Åsundagården utgår hemtjänstmedarbetare som ger insatser till kunder i närområdet. Vid ett utträde behöver en lösning finnas för den arbetsgruppen och förvaltningen tittar på olika alternativ för att detta inte ska vara ett hinder.

Lotta Tronêt
Förvaltningschef

Barbara Lundgren
Administrativ chef